

РЕШЕНИЕ

№ 911

гр. Перник, 29.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЕРНИК, III ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесет и седми септември през две хиляди двадесет
и трета година в следния състав:

Председател: Нина М. Коритарова

при участието на секретаря Д. Ст. Д.
като разгледа докладваното от Нина М. Коритарова Гражданско дело №
20231720103093 по описа за 2023 година

Предявени са евентуално съединени установителни искове с правно основание чл. 26, ал. 1, предл. 1, предл. 2 и предл. 3 ЗЗД, респективно чл. 22 ЗПК за прогласяване на нищожност на договор за потребителски кредит № *****/14.04.2022 г., или при условие на евентуалност за прогласяване за нищожна на клаузата на чл. 8 от договор за потребителски кредит № *****/14.04.2022 г., кумулативно съединен с частичен осъдителен иск с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. първо ЗЗД във вр. с чл. 23 ЗПК за осъждане на ответника да заплати сума в размер на 50 лева, като част от общо дължимата сума от 300 лв.

В тежест на ищеца е да установи, че договорът за потребителски кредит и неустоечната клауза в чл. 8 от договора са засегнати от посочените в исквата молба пороци: 1/ противоречие със закона (сключването ѝ в противоречие с императивна правна норма), 2/ с добрите нрави (социално възприети етични правила и норми за справедливост и почтеност в частните и публични взаимоотношения), 3/ заобикаляне на закона. 4/ В тежест на ищеца с оглед установената в чл. 26, ал. 2, изр. 2 ЗЗД оборима презумпция е да проведе обратно доказване, като установи липсата на основание (причина, кауза) на договора. Ищецът следва в условията на пълно и главно доказване да установи, че в обективната действителност са се осъществили следните материални предпоставки (юридически факти) по иска с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. първо ЗЗД във вр. чл. 23 ЗПК и чл. 22 ЗПК- процесната сума (300 лева) е заплатена от него над дължимото по Договора и е получена от ответника. Ответникът следва в условията на пълно и главно доказване да установи основанието за

получаване на процесната сума, ако ищецът докаже разпределената му доказателствена тежест. Съдът служебно следи за неравноправни клаузи в договори, сключени между търговец и потребител, както и че следи за нищожността на правни сделки или на отделни клаузи от тях, които са от значение за решаване на правния спор, ако нищожността произтича пряко от сделката или от събраните по делото доказателства съгласно Тълкувателно решение № 1 от 27.04.2022 г. на ВКС по тълк. д. № 1/2020 г., ОСГТК.

Производството е образувано по искова молба, депозирана от Л. Т. Д., ЕГН: ***** от с. Б*, ул. „П*“ № ** чрез адв. Б. З* от САК срещу „Креди Йес“ ООД, ЕИК 200688545, със седалище и адрес на управление: гр. Х*, ул. „Л*“ № **.

Ищецът твърди, че на 14.04.2022г. бил сключил договор за паричен заем № ***** с „Креди Йес“ ООД. Страните се били договорили за отпуснатия заем да бъде в размер на 500 лева, видът на вноската бил месечна, броят на погасителните вноски бил 7, размерът на месечния лихвен процент не бил посочен.

В чл. 6 от Договорът било посочено, че заемателят се задължава да предостави на кредитора едно обезпечение физическо лице - поръчител и банкова гаранция, ипотека, особен залог върху движима вещ. В чл. 8 страните се били договорили, че в случай на непредоставяне на обезпечение, на кредитополучателя ще бъде начислена неустойка в размер на 362,21 лв.

Още със сключване на договора, на ищеца била начислена неустойка в размер на 362,21 лв. тъй като същия не бил представил в срок надлежни поръчители или друг вид обезпечение, посочени в процесния договор.

Ищецът твърди, че бил извършил следните плащания - 14.04.2022г. - сумата от 500 лева и на 18.04.2022г. - сумата от 300 лева или общо 800 лева, с което ответника бил приел кредита за изцяло погасен. Смята, че процесният договор бил нищожен на основание чл. 10, ал. 1 вр. чл. 22 от ЗПК, тъй като не била спазена предвидената от закона форма. Смята, че било нарушено изискването процесният договор да е написан по ясен и разбираем начин, като всички елементи на договора да се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт не по-малък от 12, в два екземпляра - по един за всяка от страните по договора. Смята, че Договорът за потребителски кредит бил нищожен на основание чл. 11, ал. 1, т. 10 ВР. чл. 22 от ЗПК, тъй като не било налице съществен елемент от неговото съдържание, а именно годишният процент на разходите /ГПР/ по кредита. Счита, че в нарушение на императивните правила, в договора за потребителски кредит ГПР бил посочен единствено като процент, но без изрично да са описани и основните данни, които са послужили за неговото изчисляване. Смята, че липсата на ясно разписана методика на формиране на ГПР по кредита, а именно кои компоненти точно са включени в него и как се формира посоченият в договора ГПР, което било в пряко противоречие с императивните изисквания на чл. 19, ал. 1 вр. чл. 10, ал. 2 и чл. 10а, ал. 2 и 4 от ЗПК. В договора

единствено бил посочен годишен лихвен процент по заема, без обаче да става ясно как тази стойност се съотнася към ГПР по договора. Описаните в съдържанието на договора такси и разходи (в това число възнаградителна лихва, такса експресно разглеждане и неустойка) обаче водили до различен размер на ГПР от посочения. Съгласно Решение от 20.09.2018 г. по дело C448/2017 г. на СЕС „На непосочването на ГПР в договор за кредит трябва да се приравни ситуацията, в която в договора се съдържа само математическа формула за изчисляването на този ГПР, без обаче да предоставя необходимите за това изчисляване данни. В подобна ситуация не може да се счете, че потребителят е напълно запознат с условията по бъдещото изпълнение на подписания договор към момента на сключването му и следователно, че разполага с всички данни, които могат да имат отражение върху обхвата на задължението му. На следващо място смята, че в договора за потребителски кредит било налице грешно посочен размер на ГПР, а действителният такъв бил в пъти по-висок от посочения, което било над максимално установения праг на ГПР, предвиден в императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 от ЗПК. На следващо място, в договора не била посочена каква е договорната лихва, която следвало да заплати. В процесния договор било уговорено, че заемателят се задължава да осигури действието две физически лица, изразяващо се в поемане на солидарно задължение в полза на Заемодателя за връщането на всички дължими погасителни вноски, лихви, разходи и неустойки, което да отговаря на условията, посочено в договора. В процесния договор било уговорено, че в случай, че Заемателят не предостави посоченото в договора обезпечение в тридневен срок от сключването му, Заемателят дължи на Заемодателя неустойка, която ще бъде заплащана на части, съгласно предоставения погасителен план.

Смята, че от една страна е налице изначална невъзможност потребителят да осигури в толкова кратък срок поръчител /солидарен длъжник/, отговарящ на всички изисквания, посочени в договора. Ето защо счита, че е налице нищожност на договора по смисъла на чл. 26, ал. 2 пр. 1 от ЗЗД. Настоящият случай касаел еднотипни договори за паричен заем, върху чието съдържание потребителят не можел да влияе.

В глава четвърта от ЗПК било уредено задължение на кредитора преди сключване на договор за кредит да извърши оценка на кредитоспособността на потребителя и при отрицателна оценка да откаже сключването на такъв. В съображение 26 от преамбюла на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно договорите за потребителски кредити изрично се сочило: „В условията на разрастващ се кредитен пазар е особено важно кредиторите да не кредитират по безотговорен начин или да не предоставят кредити без предварителна оценка на кредитоспособността, а държавите - членки следва да упражняват необходимия надзор с цел избягване на такова поведение и следва да приложат необходимите средства за санкциониране на кредиторите в случаите, в които те процедурат по този начин“. В този смисъл смята, че клаузата, с която в процесния

договор за паричен заем било уговорено, че заемателят дължи неустойка, в случай че не предостави обезпечение — двама поръчители /солидарен длъжник/, който отговарят на определени съответно към този момент да бъде направена преценката дали да бъде отпуснат кредит, както и при какви условия вкл. и дали ще е необходимо обезпечение/. Въпреки това на длъжника се вменявало задължение да осигури обезпечение едва след като кредитът бил отпуснат, като ако не стори това дългът му нараствал, т.е. опасността от свръхзадължнялост се увеличавала. Отделно от горното смята, че неустойка за неизпълнение на задължение, което не била свързано пряко с претърпени вреди (нямало данни за ответника да са настъпили вреди от непредоставянето на обезпечение) била типичен пример за неустойка, която накърнявала добрите нрави, тъй като излизала извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции и целяла единствено постигането на неоснователно обогатяване /в този смисъл е и т. 3 от Тълкувателно решение № 1/15.06.2010 г. по т. д. № 1/2009 г. на Върховния Касационен съд/. Счита, че е налице заобикаляне на закона по смисъла на чл. 26, ал. 1 пр. 2 от ЗЗД. Разпоредбата на чл. 33, ал. 1 от ЗПК предвиждала, че при забава на потребител, кредиторът имал право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забава. С процесната клауза за неустойка в полза на кредитора се уговаряло още едно допълнително обезщетение за неизпълнението на акцесорно задължение - недадено обезпечение, от което обаче не произтичали вреди. Подобна неустойка всъщност обезпечавала вредите от това, че вземането няма да можело да бъде събрано от длъжника в срок, но именно тези вреди се обезщетявали и чрез мораторната лихва по чл. 33, ал. 1 от ЗПК. Счита, че подобно кумулиране на неустойка за забава с мораторна лихва било недопустимо. Следвало да се отбележи, че непредставянето на обещани обезпечения (когато същите са били реално очаквани от кредитора), съобразно разпоредбата на чл. 71 от ЗЗД, давало основание да се иска незабавно цялото задължение. В случая кредиторът променял последиците от липса на обезпечение и вместо да санкционира с предсрочна изискуемост, той начислявал неустойка, чието плащане разсрочвал заедно с периодичните вноски. Смята, че от горното било изводимо, че нито една от страните не е имала реално намерение да бъде предоставено обезпечение или да се ползват правата на кредитора по чл. 71 от ЗЗД, при непредставено обезпечение. Счита, че ако кредиторът е имал за цел да получи обезпечение същият бил могъл да отложи даването на кредит, каквато била обичайната практика при предоставяне на обезпечени кредити. Дори да се приемело, че страните били допускали възможността исканото обезпечение да се предостави и „неустойката“ да не се дължи, то смята, че това плащане не се явявало неустойка по смисъла на закона, а възнаграждение, дължимо под условие. Това било така, тъй като последиците от неизпълнението на „задължението“ да се предостави обезпечение, не били типичните последици от договорно неизпълнение, които законът предвиждал, а напротив договорът продължавал да се изпълнява по първоначално заложен

погасителен план, но при по-висока цена, прикрита като неустойка. Счита, че тази клауза е изцяло неравноправна и нищожна на основание чл. 143, ал. 2, т. 5 от Закона за защита на потребителите /ЗЗП/, тъй като същата задължавала потребителя при неизпълнение на неговите задължения да заплати необосновано висока неустойка. Също така счита, че тази клауза не била индивидуално уговорена, съгласно чл. 146 от ЗЗП. Смята, че в пряко нарушение на императивното правило на чл. 19, ал. 1 вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК „Креди Йес ” ООД не било включило в ГПР разходите за заплащане на „неустойка“, която по своята същност представлявала печалба за кредитора, надбавка към главницата, която се плащала периодично, поради което трябвало да е част от годишния лихвен процент /ГЛП/ и ГПР. При условие, че ГПР бил законосъобразно описан, действителният такъв щял да възлиза многократно над допустимия. Ето защо счита, че е налице нарушение на разпоредбата на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, водеща до нищожност на договора като цяло, тъй като търговецът бил заблудил потребителя за действителния размер на ГПР, приложим в отношенията между страните. Според императивната разпоредба на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, ГПР не можело да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, което означавало, че лихвите и разходите по кредита не могли да надхвърлят 50 % от взетата сума. Ето защо счита, че на основание чл. 19, ал. 5 от ЗПК, клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, са нищожни. Счита, че с тези действия „Креди Йес” ООД било заобиколило изискванията на ЗПК за точно посочване на финансовата тежест на кредита за длъжника, съгласно чл. 21, ал. 1 от ЗПК. Всички приложими към сключването, изпълнението, прекратяването и развалянето на потребителски договори национални нормативни актове /ВПК, ЗПФУР, ЗЕДЕУУ и др./ били приети в Република България, въз основа на присъединяването ни към Европейския съюз и произтичащите от това задължения за синхронизиране на българското законодателство с европейското. Ето защо счита, че приложимото национално законодателство следвало да бъде тълкувано и прилагано съобразно духа, целите, съображенията и разпоредбите на действащата Директива 2008/48/ЕО на Европейския Парламент и Съвета от 23 Април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити.

Във връзка с горното смята, че неизпълнението на задължението за правилно посочване на размера на ГПР злепоставяло и самата цел на Директива 2008/48/ЕО да имало единен съпоставим прозрачен пазар на кредитите, защото по този начин потребителят не можел да сравни продуктите адекватно. Целта на уредбата на ГПР била чрез императивни норми да се уеднакви по еднозначен начин изчисляването и посочването на ГПР на кредита и това да служило за съпоставка на кредитните продукти и да ориентирало икономическия избор на потребителя. Обстоятелството дали било правилно изчислен и посочен ГПР се установявало на база изискванията на

единната формула, залегнала в самата Директива 2008/48/ЕО /и транспонирана в ЗПК/, поради което същата имала и нормативно значение. Гореописаните такси /в това число и начислената „неустойка“/ безспорно попадали в изискванията на Директивата — те били предвидими общи разходи, които обуславяли сключването на договора при тези условия и били предварително заложиени. По тези съображения тези клаузи изисквали размерът им да се включи в общия размер на разходите и от там в ГПР.

Ето защо счита, че неправилното изчисляване и посочване било самостоятелно основание за недействителност на договора. В подкрепа на това било и обстоятелството, че посочването на ГПР било изведено като съществено условие на договора. Това следвало и от сравнителноправния прочит на уредбите на държавите от ЕС, имплементираща Директива 2008/48/ЕО/, както и практиката на СЕС, където това изискване последователно и ясно било формулирано .

Смята, че от гореизложеното било единствено изводимо, че грешното посочване на размера на ГПР следвало да се приравни на хипотезата на непосочен ГПР по смисъла на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, респективно целият договор следвало да се обяви за недействителен на основание чл. 22 от ЗПК. Счита, че посочването в договора на размер на ГПР, който не бил реално прилаганият в отношенията между страните, представлявал „заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл. 68д, ал. 1 и ал. 2, т. 1 от Закона за защита на потребителите, както и по смисъла на правото на ЕС. В този смисъл било и Решение от 15.03.2012 г. по дело (2—453/10 на СЕС „Търговска практика, състояща се в посочването в договор за кредит на по-нисък от действителния годишен процент на разходите, трябва да се окачества като „заблуждаваща“ по смисъла на член 6, параграф 1 от Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 година относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и за изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялните търговски практики“), доколкото тя подтиква или е възможно да подтикне средния потребител да вземе решение за сделка, което в противен случай не би взел.

Счита, че Договорът за потребителски кредит бил нищожен на основание чл. 11, ал. 1, т. 9 вр. с чл. 22 от ЗПК вр. чл. 26, ал. 1, пр. 2 от ЗЗД, тъй като клаузата за възнаградителната лихва /ГЛП/ била нищожна поради противоречие с добрите нрави. Смята определения от кредитодателя размер на възнаградителната лихва (в който се включвала и начислената „неустойка“) за изключително висок и противоречащ на добрите нрави, тъй като надвишавала трикратния размер на законната лихва за необезпечени заеми, респ. двукратния размер на законната лихва за обезпечени заеми. В тази връзка недействителността на уговорката относно договорната лихва водила до

нищожност и на целия договор /per argumentum чл. 11, ал. 1, т. 9 ВР. чл. 22 от ЗПК. Налице била разлика между посочената в процесния договор за потребителски кредит сума, подлежаща на връщане, и тази, която ищецът бил реално е върнал на ответното дружество. Липсвали каквито и да било условия за прилагането на ГЛП. Липсвало уточнение за базата, върху която се начислявал лихвеният процент - дали върху целия размер на кредита или върху остатъчната главница. Нарушението било още по-съществено доколкото, нито в договора, нито в погасителния план имало отбелязване какъв бил общият размер на дължимата за срока на договора възнаградителна лихва и съотношението ѝ с главницата по кредита, за да можело да се направи проверка дали посоченият лихвен процент отговарял на действително прилагания от кредитодателя. Визираната неяснота съществено ограничавала правата на потребителя и била основание за недействителност на договора за кредит. За да се обезпечат правата на потребителя по сключения договор за потребителски кредит, в последния следвало на ясен и достъпен език да било описано визираното в законовата норма на чл.11 ЗПК съдържание. Липсата на някои от съществените реквизити водила до недействителност на договора на специалните основания по чл.22 ЗПК, последица от което било връщане само на чистата стойност на кредита, без лихви и други разходи по кредита. От това следвало, че неизпълнението на задължението на кредитодателя (банка или пък небанкова финансова институция), който по занятие осъществява сделки по предоставяне на потребителски кредити и като такъв била и по-силната страна в правоотношението, да предостави на потребителя изискуемата информация, водило до лишаване от правото му да получи възнаграждението по договора.

Ето защо смята, че клаузите в процесния договор не били формулирани по ясен и недвусмислен начин, съгласно изискванията на чл. 147 ал. 1 от ЗЗП и разглеждани както самостоятелно, така и в съвкупност с останалите уговорки, не позволявали на потребителя да прецени икономическите последици.

Твърди, че бил принуден да сключи Договора за заем, предвид обстоятелството, че се е намирал в крайна нужда. Към този момент той не бил разполагал с достатъчно финансови средства да задоволи своите и на неговото семейство основни потребности — заплащане на разходи за комунални услуги, храна и други разходи от неотложен характер. Именно тези обстоятелства били оказали влияние върху формирането на вътрешната и воля да сключи договора. При условие, че тези факти не били налице посочва, че нямало да сключи процесния договор или поне със сигурност нямало да го сключи при тези условия. Налице били явно неизгодни условия по процесния договор с оглед драстичното несъответствие и несъразмерност в стойността на насрещните престации. Заявява, че бил получил сумата в размер на 500 лева, като впоследствие бил върнал сумата от 800 лева, респективно ответното дружество реално било получило възнаграждение за предоставения заем в размер на 300 лева за срок от 4 дни. Това обстоятелство явно не съответствало на пазарните и икономически условия в страната

към момента на предоставяне на заема.

Прави възразение за нищожност на целия договор за потребителски кредит и моли съдът в мотивите на постановения съдебен акт да се позове на нея. Евентуално, ако съдът приеме, че договорът е валиден и действителен, смята, че са нищожни отделните клаузи от процесния договор на основание чл. 26, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД поради нарушение на закона, чл. 26, ал. 1, пр. 2 от ЗЗД поради нарушаване на добрите нрави, респективно на основание чл. 146 от ЗЗП поради неравноправност.

Съгласно разпоредбата на чл. 23 от ЗПК „Когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита“. Дори и целият договор да не бил нищожен, то твърди нищожност на отделни негови клаузи, а именно неустоечната клауза, на база на която на ищеца била наложена процесната неустойка.

Моли съдът да постанови решение, с което да признае за установено в отношенията между страните „Креди Йес“ ООД, с ЕИК: 200688545, със седалище и адрес на управление: гр. Х., ул. Л. № ** представлявано от ВЛАДИСЛАВ МИХАЙЛОВ ИНДЖОВ и Л. Т. Д. с ЕГН *****, че чл.8 - неустоечната клауза от сключения между тях договор за потребителски кредит №***** е нищожна.

Моли съдът да осъди на основание чл. 23 вр. чл. 22 от ЗПК вр. чл. 55, ал. 1, предл. от ЗЗД ответника „Креди Йес“ ООД, с ЕИК: 200688545, със седалище и адрес на управление: гр. Х., ул. Л. № ** представлявано от ВЛАДИСЛАВ МИХАЙЛОВ ИНДЖОВ, да заплати на Л. Т. Д. с ЕГН *****, сумата в размер на 300 лв., представляваща недължимо платени суми по договор за кредит 224327, ведно със законната лихва върху нея, считано от датата на депозиране на настоящата искова молба до окончателното ѝ изплащане. Претендира разноски.

Ответникът не е депозирал отговор на исковата молба в срока по чл. 131 ГПК.

В съдебно заседание ищецът чрез процесуалния си представител адв. Велин Младенов поддържа така изложеното в исковата молба. Отправено е искане до съда да постанови неприсъствено решение, което е уважено с протоколно определение в проведеното открито съдебно заседание. Направено е изменение на размера на предявения осъдителен иск с правно основание чл. 55, ал. 1 ЗЗД по реда на чл. 214 ГПК като същият е увеличен от 50 на 250 лв. Представя списък с разноски, пълномощно и договор за правна помощ.

Съдът, след като прецени събраните по делото релевантни за спора доказателства и обсъди доводите на страните, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Съгласно разпоредбата на чл. 238 ГПК в случаите, при които ответникът не представи в срок отговор на исковата молба и не се яви в първото заседание по делото,

без да е направил искане за разглеждането му в негово отсъствие, ищецът може да поиска постановяване на неприсъствено решение срещу него, като за тези последици от бездействието си ответникът следва да е бил уведомен. Същевременно, от изложените в исковата молба обстоятелства и доказателствата по делото следва да може да се направи извод за вероятна основателност на исковата претенция.

В настоящия случай така посочените предпоставки, обуславящи възможността за постановяване на неприсъствено решение, са налице. Ищцовото дружество е направило изрично искане в този смисъл, ответникът не е депозирал отговор на исковата молба в срока по чл. 131, ал. 1 ГПК, уведомен е за последиците по чл. 238 ГПК с разпореждането на съда, редовно е призован за първото по делото съдебно заседание, не се явява и не изпраща представител, като не е направил и искане делото да се разглежда в негово отсъствие.

Съдът приема, че са налице предпоставките и на чл. 239 ал. 1 т. 2 ГПК, тъй като от представените от ищцовата страна документи предявеният иск вероятно основателен, тъй като недвусмислено се установи че договорът за потребителски кредит и неустоечната клауза в чл. 8 от договора са засегнати от посочените в исковата молба пороци: 1/ противоречие със закона (сключването ѝ в противоречие с императивна правна норма), 2/ с добрите нрави (социално възприети етични правила и норми за справедливост и почтеност в частните и публични взаимоотношения), 3/ заобикаляне на закона. Ищецът установи условията на пълно и главно доказване да установи, че в обективната действителност са се осъществили следните материални предпоставки (юридически факти) по иска с правно основание чл. 55, ал. 1, предл. първо ЗЗД във вр. чл. 23 ЗПК и чл. 22 ЗПК- процесната сума (300 лева) е заплатена от него над дължимото по Договора и е получена от ответника. Ответникът не оспори и не установи при условията на пълно и главно доказване да установи основанието за получаване на процесната сума. Съдът служебно следи за неравноправни клаузи в договори, сключени между търговец и потребител, както и за нищожността на правни сделки или на отделни клаузи от тях, които са от значение за решаване на правния спор, ако нищожността произтича пряко от сделката или от събраните по делото доказателства съгласно Тълкувателно решение № 1 от 27.04.2022 г. на ВКС по тълк. д. № 1/2020 г., ОСГТК.

Съгласно чл. 6 от Договора – потребителят следва да предостави обезпечение – поръчител/и отговарящи на определени условия в ОУ на договора, банкова гаранция, ипотека върху недвижим имот, особен залог върху движимо имущество или ценна книга издадена в полза на заемателя. В случай, че това е поръчител, той трябва да отговаря на конкретни положителни условия относно осигурителния му доход, както и отрицателни – да не е поръчител по друго задължение, сключено с кредитора, да няма кредити и др. Съгласно чл. 8 от Договора при неизпълнение на това задължение в

тридневен срок, кредитополучателят дължи неустойка в размер на 362,21 лева., като тази сума се включва при определяне на размера на погасителните вноски съгласно погасителния план към договора.

Районен съд Перник е сезиран с евентуално съединени искове с правно основание чл. 26, ал. 1, предл. 1 и предл. 3 ЗЗД, респективно чл. 22 ЗПК за прогласяване за нищожна на клаузата на чл. 8 от договор за потребителски кредит № 721676/16.08.2022 г.

Както бе посочено фактите по делото са безспорни. Предмет на делото е единствено правният въпрос за валидността на клаузата на чл. 8 от Договора, предвиждаща задължение за заплащане на неустойка в случай на непредставяне на поръчител, отговарящ на съответните критерии или на другите видове обезпечения предвидени в чл. 6 от договора.

Макар и да не е налице конкретен спор за изпълнение на задължението по процесната клауза съдът приема предявения иск за допустим по арг. от т. 1 на ТР 1/2018 от 07.03.2019 г. на ОСТК.

Така предявен искът е основателен. Това е така, защото принципът на справедливостта изисква да се закриля и защитава всеки признат от закона интерес, а определянето на неустойка в размер на повече от половината от целия размер на кредита за неосигуряване на поръчител със завидна кредитна история (съгласно конкретните договорни изисквания) без да се държи сметка за евентуално предсрочно погасяване е в явно противоречие с добрите нрави - несанируем порок, визиран в чл. 26, ал. 1 ЗЗД. Същевременно тази клауза недвусмислено попада в хипотезата на чл. 146, ал. 1, вр. чл. 143, т. 5 ЗЗП.

Само за пълнота следва да се посочи, че задължението за обезпечаване на главното задължение има вторичен характер и неизпълнението му не рефлектира пряко върху същинското задължение за погасяване на договора за кредит, съобразно договореното. Такава клауза изцяло противоречи на добрите нрави, тъй като нарушава принципа на справедливост и излиза извън обезпечителните и обезщетителните функции, които законодателят определя за неустойката, поради което настоящият състав намира, че тази клауза е нищожна. В тази част процесният договор не е породил правно действие и същата не се дължи, поради което предявеният иск следва да се уважи.

При основателност на иска на едно от посочените основания, не е налице вътрешнопроцесуалната предпоставка за разглеждане на евентуално съединените възражения.

С оглед установената недействителността на неустоечната клауза предвидена в чл. 8 от процесния договор, заплатените от ищеца суми в изпълнение на задълженията по договора са заплатени без наличие на валидно правно основание за това. С оглед на

изложеното осъдителният иск по чл. 55, ал.1, пр.1 ЗЗД също се явява основателен и доказан в пълния му размер след допуснатото изменение на иска по чл. 214 ГПК от 205 лв.

Предвид изложеното, съдът намира, че следва да се постанови решение по реда на чл. 238 ГПК, с което предявените иски да бъдат уважени изцяло.

По разноските:

Ищецът е претендирал разноски и при този изход от спора по правилото на чл. 78, ал. 1 такива следва да му бъдат присъдени. Ищецът е доказал разноски в общ размер на 2605 лв., които следва да бъдат поети от ответника. Ответникът не е направил възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение по реда на чл. 78, ал. 5 ГПК и съдът не може да го намали по служебен почин независимо, че счита същото за прекомерно с оглед размера на иска и фактическата и правна сложност на делото.

В светлината на гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО на основание чл. 26, ал. 1, предл. 3 ЗЗД, в отношенията между страните „Креди Йес“ ООД, с ЕИК: 200688545, със седалище и адрес на управление: гр. Хасково, ул. Лозарска № 12 представлявано от ВЛАДИСЛАВ МИХАЙЛОВ ИНДЖОВ и Л. Т. Д., с ЕГН ***** от с. Б., ул. „П.“ № **, че предвидената в чл.8 - неустоечната клауза от сключения между тях договор за потребителски кредит № ***** от 14.04.2022 г. е нищожна поради противоречието ѝ с добрите нрави.

ОСЪЖДА на основание чл. 55, ал. 1, предл. първо ЗЗД „Креди Йес“ ООД, с ЕИК: 200688545, със седалище и адрес на управление: гр. Хасково, ул. Лозарска № 12 представлявано от ВЛАДИСЛАВ МИХАЙЛОВ ИНДЖОВ да **заплати на Л. Т. Д., с ЕГН ***** с. Б., ул. „П.“ № ** сума в размер на 205 лева** представляваща недължимо платена сума по договор за потребителски кредит № ***** от 14.04.2022 г., ведно със законна лихва от датата на депозиране на исковата молба в съда-30.12.2022 г., до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК „Креди Йес“ ООД, с ЕИК: 200688545, със седалище и адрес на управление: гр. Хасково, ул. Лозарска № 12 да **заплати на Л. Т. Д. с ЕГН ***** с. Б., ул. „П.“ № ** сума в размер на 2605 лв.** разноски в настоящото производство.

Решението не подлежи на обжалване, а ответникът разполага със защита срещу него, съобразно чл. 240 ГПК.

Препис от решението ДА СЕ ВРЪЧИ на страните.

Съдия при Районен съд – Перник: _____